[Grethe Philip.]

værdigt mål at holde det offentliges udgifter som en fast procent af nationalindtægten, eller sagt på en anden måde have som mål, at det offentliges udgifter skulle stige i nøjagtig samme takt som nationalindtægten. Det afgørende må dog være, hvad pengene går til, om de går til noget, der ligger højere i borgernes prioritering, end hvad de selv kan anvende dem til, eller om de offentlige udgifter må ligge højt i en regerings prioritetsplan, fordi det drejer sig om udgifter, der på lang sigt giver vækstmuligheder for samfundet som f. eks. uddannelsesudgifter. Det er disse betragtninger, vi må mere ind på i den offentlige debat, så problemstillingen privat kontra offentligt forbrug bliver mere realistisk og nærværende for borgerne.

Måske burde vi overveje i højere grad at gøre brug af prismekanismen også på det offentliges serviceområde for derigennem at give borgerne et klarere indtryk af, hvad de forskellige goder koster, og dermed også få en bedre afvejning af, hvilke behov der er de mest påtrængende.

Regeringen har i år indført en ny praksis med opstilling af budgetteringsrammer for de forskellige områder. Det har givet regeringen mulighed for at få et stramt greb om budgettet og på forhånd afskære meget af den store ønskeliste fra fagministerierne. Det giver, så vidt jeg kan se, den centrale budgetadministration en stærkere magtstilling end før. Måske er det nødvendigt, men det kræver også, at finansministeriet ruster sig med betydelig viden om enkeltsager og skaffer sig det fornødne perspektiv over de opgaver, der ligger foran os til løsning, i et meget nært løbende samarbejde med de forskellige fagministerier.

Budgetrammerne kan ifølge sagens natur kun vedrøre de udgifter, der ikke direkte eller indirekte er lovbestemte. Jeg har under tidligere finanslovdebatter flere gange efterlyst nye refusionsordninger. Jeg forstår, at byrdefordelingsudvalget nu er ved at afslutte sit arbejde, og at man stiler imod en ny ordning, hvor beslutning om udgifter og om deres finansiering i højere grad følges ad. Princippet lyder umiddelbart tiltalende, og der kan vel næppe være tvivl om, at det vil føre til en bedre afvejning af behovet for offentlig indsats stillet over for udgifterne ved en behovsdækning.

Personaleudgifterne har gennem de seneste år været en stærkt stigende udgiftspost for staten. Den ændrede og øgede kontrol med statsstyrelsens forbrug af personale lyder hensigtsmæssig. Der har ofte været talt om betydningen af rationalisering af statsadministrationen, og den har da også været gennemført både i etater og på andre områder. Med indførelse af nye administrationshjælpemidler, f. eks. EDB-anlæg, skulle yderligere forenkling være mulig.

Men vi må ikke i den meget populære tale om rationalisering af det offentliges virksomhed overse, at det i virkeligheden kun er en mindre del, der er direkte beskæftiget ved administrationen. I bogen „Offentlig administration og planlægning" nævner Erik Ib Schmidt således, at af den kvarte million mennesker, der i alt er beskæftiget af det offentlige — bortset fra de offentlige erhvervsvirksomheder — er mindre end 15 pct. beskæftiget med administration i egentlig forstand. Alene vore sygehuse, åndssvageanstalter, plejehjem og børnehjem samt uddannelses-, undervisnings- og forskningsinstitutioner dækker to tredjedele af det samlede personale, og det er på disse to store aktivitetsfelter, den store ekspansion særlig foregår.

Dette taler for, at det ikke mindst er her, vi skal søge at sætte ind med rationalisering. De penge, der gives ud til rationalisering af vore sygehuse, lige fra rengøringen og op igennem alle led, er penge, som er givet godt ud. Sygehuspladser er dyre, og hver enkelt dag, der kan spares i ventetid under indlæggelse og behandling, betyder nedgang i sygehusudgifter og måske øgede arbejdsdage for patienterne.

Rationaliseringen bør også ske gennem tværgående omlægninger af hele vort tryghedssystem. Socialreformkommissionens overvejelser om en ny struktur inden for sundheds- og socialvæsen burde kunne formindske overlapningen af personalets arbejdsindsats. Vort store system af sociale kasser af den ene eller den anden art er ikke administrativt tidssvarende, og en forenkling i det mindste af finansieringen af ydelser, så den i højere grad foregår over skattevejen, burde kunne ske snarligt.